

Så er her vej til livets land!

Påskedag 2008, 2. Ræ

Sl 118,13-18; 1. Pet 1,3-9; Matt 28,1-8

Den, der betragter vort nye alterbillede i Grurup kirke, kan ikke være i tvivl om, hvorm det hele drejer sig påskedag. Omdrejningspunktet i vor tro, den knage det hele hænger på, er hvad den tomme grav betyder. "Se," siger fingeren (Kvinden i

den blå dragt, er desværre svært at se på dette billede), *"han er ikke her, han er opstået, som han har sagt. Kom og se stedet, hvor han lå."* De skal se stedet, hvor han lå. De skal se stedet, hvor de selv lagde ham, da de havde taget ham ned. De skal se, at han ikke er dér. De skal se, at de leder det forkerte sted. De skal se det: han er ikke blandt de døde. Han *var* blandt de døde. Det er sandt. Han ville være med os i døden, gå med os i døden, men ikke for at blive der. Nu hedder det: lå – ikke ligger. *Dér lagde de håbet fra sig, dødt, livløst; dér skal de samle det op igen.* For graven og døden er nu fortid. Det er fortid det med at være bundet, - bundet af menneskers bånd, bundet af dødens bånd.

Langfredag bandt de ham. Men i virkeligheden bandt de sig selv, både de der forlangt ham dømt og de, der dømte ham og sømmede ham fast til korset. De slap aldrig fri af ham. Det viste sig straks han var død og lagt i graven. Da de egentlig skulle være færdige med ham, da det lille problem, næppe værd at nævne om et år, var bragt ud af verden, så var det alligevel ham, der bestemte, så havde de alligevel viklet sig så godt og grundigt ind i ham, at det var *ham*, der bandt dem. Han bandt deres tanker til det, han havde sagt om at stå op. Og de blev bundet til angsten for at det skulle ske. De blev ikke frie. Så bad de om at få sat soldater som vagt ved graven.

"Men hvad er gravsejl, sværd og skold' når Gud vil ånde, når Gud vil skabe liv. Jeg holder meget af et langfredagsbillede, som også er malet af Mogens Hoff. Det særlige ved billedet er det lys, helt hvidt, der vælder ned over korset – og det midt i mørket, midt i solformørkelsen, midt i kaos og død, - der lyser lyset hvidt. Hvad fortæller det? Det fortæller, at der trods al mørke og død skete noget godt den dag. Der skete det, at mørket brændte fingrene på lyset, Guds forsonende kærligheds lys, der bryder igennem til verden for fuld udblæsning

påskemorgen. Det er julens forudsigelse, der går i opfyldelse midt i dødens og mørkets triumf: *"Og lyset skinner i mørket og mørket fik ikke bugt med det."* Der skete det. Opstandelsen blev den grumme død til evig spot! Den troede at have bundet ham. Men i stedet blev døden bundet, blev forsoningen fuldbyrdet –*til vor retfærdighed han brød, de stærke dødens porte. At han opstod, det viser grant, at synden, ganske vist og sandt er død og evig borte* (DDS 229,2). Påskemorgens begivenheder er Guds ja til langfredags forsoningsoffer, så vi fanges af lyset i mørket, ser lysets sejr, skønt mørke og rædsel omgiver det.

Og derfor tumler døden omkuld, magten, alt det hårde og kolde stål ligger magtesløs på jorden i en stor uorden, da Guds jordskælv åbner graven, og livets Herre vender tilbage fra de døde. Et underligt forkert og bagvendt jordskælv, et

modsat jordskælv. For hvor jordskælv normalt betyder lemlæstelse og død, betyder det her *helbredelse* og *liv*. Hvor jordskælv normalt betyder, at det hele styrter sammen over mennesker, at alt styrter sammen i kaos og ruiner, betyder det her, at ud af kaos og ruiner rejser tilværelsen sig på ny, befriet fra død og undergang og fortabelse. Derfor er påske sød og blid, for dem der kender ***nådens tid, fatter at her er nåden på spil, Guds ubegribeligt gode gerning mod os.***

Hvem gør det? Tre kvinder var på vej ud til graven? Solen er ved at stå op – det gryede ad den første dag i ugen. Men ser de det? Ser de dagen? Ser de den gryende sol? Nej, de vil se *til graven*. Det er det, de ser. Graven og døden og håbet der ligger derinde. Længere kommer vi mennesker aldrig. Men så griber *Gud* ind. Så kommer jordskælvet. Jordskælvet i det ydre, men deraf følger det langt større, jordskælvet i deres indre, jordskælvet i deres liv, hvor alt i forvejen var lagt øde, styrter nu det sidste sammen. Men englens ord sætter en ny retning, så det bliver det *modsatte* jordskælv, der sætter en ny retning, et nyt fokus, en ny horisont i deres liv: opstandelsen, livet – han er opstanden. Så er *her vej til livets land*.

Er det det, der udtrykkes med de tre kvinder ved graven på billedet – hvordan det er gået op for en af dem, hvad der er sket? Er det det, hun vil vise de to andre? Begynder de at ane, hvad her var på færde? Begynder håbet at stå op fra de døde, da hun lægger armen omkring sin søster og peger: Se, der er sket noget? Der er noget, der ikke er, som det skal være. Der er en orden, der er brudt. Det er, som er der et nyt lys over hendes ansigt. Men den anden tør ikke se det. Er det fordi, hun ikke tør tro det, er bange for, det ikke er sandt, ikke for anden gang kan bære et brudt håb? Og ser den tredje kvinde op i håbet om, at det er sandt, det *må* være sandt, det *skal* være sandt? Og fortæller de tre kvinder, at vi kan komme hver på vor måde til graven påskemorgen, for det afgørende er ikke, hvordan vi kommer, hvor

langt vi kan tro, men det er englens forkyndelse: *Den korsfæstede er stået op!* Der er slået hul. Der er slået hul i dødens magt, i håbløshedens grå masse, slået et hul ind til det sammensnørede sind. Det er sket noget, der er det sandeste i verden, det mest virkelige, men det mest virkelige er det modsatte af det, vi oplever som virkeligt.

Og kan det så gå længere end til den tomme grav? For hvad skal vi med en tom grav? Den er jo kun en yderligere smerte, med mindre det har betydning for os i dag. Hoffs billede er klart delt i to – to magtsfærer kan man sige. Man skal gå ind i billedet i nederste venstre hjørne og følge bevægelsen i kvindernes skikkelse. For oven er livet. Foroven er Guds orden. For neden er menneskers orden – det kolde stål, magtens hårde klinger, væltet omkuld, sat fra magten. **Det håbløse uden andet håb end døden!**

Oven over den skrå linje gennem billedet er livet. Det er det, de ser frem efter, om de kan finde, kvinderne. Det er livet, englen peger på – den tomme grav. Det er, som om englen vil sige til dem og til os: Vil du finde livet, må du omkring den tomme grav, hvor den korsfæstede lå – netop den korsfæstede, som måtte gennem enhver form for død – og der, bagved, gennem det, er livet – for der er jo et træ, som er billede på håbet, der aldrig skal dø. *Nu er **her** vej til livets land* – det er livstræet i paradiset.

Og så var det en sagde til mig, da jeg påstod det var livstræet, at hun egentlig havde set det som en kroget eg i Thy – altså at det var det, der forbandt billedet – og dermed opstandelsen med os. Hvor var det godt set – ikke fordi det så *ikke* længere var livstræet. Men er begge dele. Den krogede eg – det fortæller, at vi ser billedet med vore øjne, med vore briller, med vort liv – og det er jo det afgørende for, om det har betydning – om det billedet skildrer, kan bære vores liv, som *vort* liv er. Det er det, der er det afgørende, om englens budskab påskemorgen, kan bære vores

liv – om vi kan være i vort liv, som det er, som blev. Men er det ikke netop det, træet fortæller, hvis det er en kroget vestjysk eg, slidt og formet og tæret af det hårde vestjyske, af salt og vand og hav og blæst og storm? Så står det der alligevel. Det står der som noget, der ikke kan slides op, trods alt det, der slides på det. Så forkynder billedet for os: *nu er her vej til livets land.*

Og det er netop det, Jesu opstandelse er. Den er det, vi ikke kan slide os fri af, den begivenhed, der forfølger os, det håb som stædigt trænger sig på, som vi blev døbt til, at Jesus kommer til os fra de døde. Det er arven, den Peter i sit første brev kalder uforgængelige, uforkrænkelige, udødelige, uopslidelige arv – fordi det er Gud, der med Jesu opstandelse står inde for den – ikke os og vores tro. Derfor kan vi netop i troen læne os ind i opstandelsen, finde hvile der med hele livets glæde og medgang, ligesom vi kan med livets sorg og modgang. Det er altså ikke sådan, at opstandelsen fritager for at blive som en slidt eg Thy, men det er sådan, at opstandelsen, håbet vi blev genfødt til, holder os fast på, at også den mest krogede og slidte eg, formet af livets sol og glæde, medvind og modvind, storm og stille, vil for altid være livets træ – *at opstandelsen er det sted, hvor vi kan være med hele vort liv, med al smerte og al glæde – og være det **med håb!*** Og det håb falmer ikke sammen med kroppen og åndskraften og alt det andet, ikke mindst verden, der falmer, men det bliver klarere og klarere, at her og ingen andre steder er nu '*vej.. til livets land*'. Det er: hvor håbløst det end kan være for os – død, sorg, synd, lidelse – så kan det aldrig lukke for fremtiden, - graven kan aldrig mere for evigt lukkes – nej, graven føder liv – derfor livstræet oppe i øverste højre hjørne. Det er frugten af Jesu død og opstandelse.

Det er det, der kommer til os påskemorgen og indhenter det, vi ellers er bundet til, sorg og frygt. De, der slog Jesus ihjel bandt sig ved den gerning til det, de havde

gjort – kom aldrig fri af angsten for, hvem han egentlig var. Men der er også den modsatte mulighed, – ikke at vi kan blive fri af ham, - selv mennesker der fornægter ham kredser fra tid til andet omkring spørgsmålet om opstandelsen – *men vi kan i stedet blive bundet til ham i håb, i påskeglæde*. Men er der noget, der kan korrumpere påskeglæden, så er det, at vi skal præstere opstandelsestroen. Det *skal* vi ikke. Det *kan* vi ikke. Vi kan kun komme og hente opstandelsesglæden, sådan som kvinderne hentede den ved graven, så de kunne skynde sig derfra med 'frygt og stor glæde...for at fortælle hans disciple det'. Det skal fortælles – gennem ord, bøn, sang – gennem glæden, ja og gennem alterbilledet i Grurup kirke, at...

..Han er opstanden, dette ord

Skal råbes højt på denne jord,

Han være evigt lovet..

Alle tunger råber, sjunger

Mod hinanden:

Jesus er, han er opstanden! (DDS 229,5)

... så kan vi ønske hinanden en glædelig påske.